

Chanah and Eli

1. Midrash Shemuel 1:9

ועלי הכהן יושב על הכסא (ש"א א' ט'). מלמד שבאותו היום מנו אותו כהן גדול.

"And Eli the kohen was sitting on the chair" – This teaches that he was appointed kohen gadol on that day.

2. Avot d'Rabbi Natan II 1

שופטים מסרו לעלי שנאמר ועלי הכהן יושב על הכסא (שמואל א' א' ט').

The judges transmitted it to Eli, as it says, "And Eli the kohen was sitting on the chair."

3. Ralbag to Shemuel I 1:9

ולא היה יושב בהיכל אבל בעזרה, והיה לו רשות לשבת שם לפי שהיה כהן גדול:

He sat not in the *heichal* but in the *azarah*; he could sit there, for he was the kohen gadol.

4. Talmud, Yoma 69a-b

"וכהן גדול עומד" - מכלל שהוא יושב, והא אנן תנן "אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, שנאמר 'ויבא המלך דוד וישב לפני ד'!" כדאמר רב חסדא בעזרת נשים, הכא נמי בעזרת נשים.

"And the Kohen Gadol stood up" – Indicating that he had been sitting, but haven't we learned, "There is no sitting in the *azarah* other than for kings of the Davidic line, as Chronicles I 17:16 says, 'And King David came, and sat before Gd'!" It is as Rav Chisda said [elsewhere] that the reading was in the women's area – so, too, here it is in the women's section.

5. Talmud, Berachot 31b

"ותען חנה ותאמר לא אדני" אמר עולא ואיתימא רבי יוסי ברבי חנינא, אמרה ליה לא אדון אתה בדבר זה ולא רוח הקודש שורה עליך, שאתה חושדני בדבר זה. איכא דאמרי הכי אמרה ליה: לא אדון אתה, לאו איכא שכינה ורוח הקודש גבך, שדנתני לכף חובה ולא דנתני לכף זכות. מי לא ידעת דאשה קשת רוח אנכי? "ויין ושכר לא שתיתי" אמר רבי אלעזר מכאן נלחשד בדבר שאין בו שצריך להודיעו.

"And Chanah replied, 'No, my master.'" Ulla, or Rabbi Yosi b'Rabbi Chanina, said: She told him, "You are not the master in this matter, and Divine inspiration is not manifest upon you, as you suspect me in this. Alternatively, she said to him: You are not the master, the Shechinah and Divine inspiration are not with you, for you judged me for guilt and you did not judge me for merit. Did you not know that I am a woman of bitter spirit? "And I did not drink wine or intoxicating beverages" – Rabbi Elazar said: From here we see that one who is falsely suspected must say so.

6. The Vilna Gaon, Kol Eliyahu to Shemuel, explaining Yoma 73b

היה הכהן מכוון בהשמות והיו האותיות מאירים או בולטים, כמו שאמרו בגמרא יומא עג, אך לצרף האותיות היה צריך הכהן לצרפם על פי רוח"ק... ולכן כאשר ראה עלי את חנה שהיא מדברת על לבה ורק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, והוא היה מכירה שהיא מהנשים הצדקניות, לכן תמה מאד ע"ז והיה חפץ מאד לדעת מה זה ועל מה זה, ושאל באורים ותומים שלו, ויצאו האותיות בולטים או מאירים בתבנית כזה "הכשר" והוא צרפם שהוראתם היא "שכרה"... ועל זאת ענתה לו חנה לא אדוני, לא אדון אתה בדבר זה ולא רוח הקודש איכא גבך לצרף האותיות כהוראתם האמתיים, שצירופם באמת הוא "כְּשָׁרָה", כלומר שאני אשה קשת רוח עקרה מתפללת על בנים כשרה אמנו...

The kohen would focus on the names, and the letters would shine or protrude, as per Yoma 73, but combining the letters required that the kohen combine them with Divine inspiration... And so when Eli saw Chanah speaking upon her heart, only her lips moving and her voice inaudible, and he knew her to be a righteous woman, he was shocked, and he very much wished to know what this was about. He asked his *urim v'tummim*, and the letters protruded or shone in this form: הכשר. He combined them to show שכרה (intoxicated)... And regarding this Chanah replied, "No, my master." You are not the master in this matter, and Divine Inspiration is not with you to combine the letters to form their true lesson, for their combination is actually כשרה (like Sarah), meaning that I am a woman of bitter spirit, unable to produce children, praying for children like our mother Sarah.

7. Talmud, Berachot 31b

"ויען עלי ויאמר לכי לשלום" - אמר רבי אלעזר מכאן לחושד את חברו בדבר שאין בו שצריך לפייסו. ולא עוד אלא שצריך לברכו שנאמר "ואלקי ישראל יתן את שלתך."

"And Eli responded, saying, 'Go to peace.'" Rabbi Elazar said: We see from here that one who suspects another of something which isn't in him must appease him. Further, he must bless him, as in, "And may the Gd of Israel grant your request."

8. Kings I 2:27

וַיִּגְרֶשׁ שְׁלֹמֹה אֶת אֶבְיָתָר מִקְהִיּוֹת פֶּהַן לְד' לְמַלְא אֶת דְּבַר ד' אֲשֶׁר דָּבַר עַל בֵּית עֲלִי בְּשִׁלֹה:

And Solomon expelled Evyatar from serving as a kohen for Gd, fulfilling the word of Gd as spoken upon the house of Eli, in Shiloh.

9. Radak to Shemuel I 1:11

ותדור נדר - אני תמה איך חל נדרה על בנה שיהיה נזיר, ועוד שלא היה בעולם, ואיך חל הנדר עליו? ואפילו היה בעולם, הרי אמרו 'האיש מדיר את בנו נזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר', ואפילו באיש לא מצאו בו טעם אלא אמרו הלכה היא בנזיר! ואם תאמר כי אלקנה עשה הנדר גם כן אחרי ששמע מאשתו, זה לא ראינו, והיאך הניח הפסוק לספור עיקר הנדר, וכתב נדר חנה שאינו נדר? זה רחוק. ויותר אני תמיה איך לא דברו רז"ל בזה הדבר כי לא מצאתי בדבריהם בזה שום דבר לא במדרש ולא בתלמוד:

"And she vowed" – I am shocked; how could her vow bind her son to be a *nazir*? Further, he was not yet born, and how could the vow bind him? And even if he were alive, *Nazir* 4:6 states, "A man can vow for his child to be a *nazir*, but a woman cannot vow for her child to be a *nazir*", and even regarding the man the sages could not explain why this works; they just said it is a halachic tradition regarding *nazir*! And if you will say that Elkanah made the vow after he heard from his wife, we have not seen such a thing, and how could the verse not tell of the essential vow, while recording that Chanah took a non-binding vow?! This is unlikely. And I am more shocked that our sages did not speak of this, for I have not found anything about this in their words, not in midrash and not in Talmud.

1:19-23 Success!

10. Rashi to Shemuel I 1:23

את ששאלת ממנו זרע אנשים, ועלי בשרך ברוח הקדוש 'אלקי ישראל יתן את שלתך', יקם ד' את דברו. וזהו לפי פשוטו. ומדרש אגדה: רבי נחמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק אמר בכל יום ויום בת קול יוצאת ומפוצצת בעולם ואומרת עתיד צדיק א' לעמוד ושמו שמואל, וכל אשה שהיתה יולדת בן היתה קוראה שמו שמואל, כיון שהיו רואים את מעשיו היו אומרים אין זה שמואל. וכיון שנולד זה וראו מעשיו אמרו 'דומה שזה הוא', וזהו שאמר 'יקם ד' את דברו' שיהא זה שמואל הצדיק:

You asked him for "seed of men", and Eli informed you with Divine inspiration, "the Gd of Israel will grant your request," so may Gd fulfill His word. This is the simple read. And a *midrash aggada*: Rabbi Nechemiah cited Rabbi Shemuel bar Rav Yitzchak: Daily, a small voice would emerge and echoed around the world, saying, "A righteous person will arise, named Shemuel." Each woman who birthed a son named him Shemuel. When they saw his deeds, they said, "This isn't that Shemuel." When this one was born and they saw his deeds, they said, "It appears that this is the one!" Thus he said, "May Gd fulfill His word," for this to become Shemuel the Righteous.

11. Ralbag to Shemuel I 1:19

ואם אמר אומר שהיה ראוי אם כן שתקרא שמו שאול, אמרנו לו כי לא ידקדקו קוראי השמות כל כך. הלא תראה לאה שקראה שם בנה 'ראובן' כי ראה ה' בַּעֲנִיָּה, ונקרא שם נח לאמר 'זה בַּחֲמֵנוּ ממעשינו' והיה ראוי גם כן שיהיה שמו מנחם:

12. Interpretations to fit the name **שמואל**

- Radak to Shemuel I 1:20 מְקַל and שאול Hybrid
- Abarbanel to Shemuel I 1:20 I asked for him, and Gd placed him in me – שָׁמוּ קָל
- Abarbanel to Shemuel I 1:20 I asked for him, and he is from Gd – מְקַל
- Abarbanel to Shemuel I 1:20 I asked for him; His Name is Gd – שָׁמוּ קָל

13. Prof. Yehuda Kil, Daat Mikra to Shemuel I 1:20, footnote 2

ולא תמיד נהגו הקדמונים לחדש שמות חדשים, כי אם לקחום מאוצר השמות הנהוג בסביבתם וחזרו ודרשו על שם המאורע.

14. Yehudit/Yehudah, and Shemuel Bereishit 26:34 vs. Bereishit 29:35; Bamidbar 34:20